

A nighttime landscape featuring a calm lake in the foreground. In the background, a large rock formation is illuminated with blue and green lights, standing out against the dark sky and silhouetted trees. The lights from the rock formation and the surrounding area are reflected in the water. The sky is dark with some light clouds.

Razsvetlimo svet

Zgodovinska napoved WHO za eliminacijo
raka materničnega vratu

Slovenija, 17. november 2020

Zgodovinska napoved Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) za **eliminacijo raka materničnega vratu**

17. november 2020

Rak materničnega vratu je prvi rak na svetu, ki ga znamo in zmoremo eliminirati. Deklice, cepljene proti okužbi s HPV, ki se bodo redno udeleževale progama ZORA, bodo imele izjemno majhno tveganje, da bodo zbolele.

Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

minister Tomaž Gantar

Ministrstvo za zdravje RS

Ponosni smo na rezultate presejalnega programa ZORA.

Med programi, ki so tudi v času epidemije covid-19 dostopni in nujno potrebni, so presejalni programi raka. Zaradi učinkovitega odkrivanja in zdravljenja predrakavih sprememb v okviru programa ZORA za rakom materničnega vratu zbolijo veliko manj žensk. To je izjemen uspeh, saj je bila v preteklosti Slovenija ena od evropskih držav z največjim bremenom te rakave bolezni. V Sloveniji smo lahko ponosni na rezultate, ki jih zagotovo ne bi dosegli brez truda vseh vpetih, tako vodstva programa ZORA, Onkološkega inštituta kot seveda vseh izvajalcev programa na terenu.

Državi program ZORA – Onkološki inštitut Ljubljana Zveza slovenskih društev za boj proti raku

dr. Urška Ivanuš

dr. med, spec. javnega zdravje

vodja Državnega programa ZORA,
Onkološki inštitut Ljubljana

predsednica Zveze slovenskih društev
za boj proti raku

Kontakt: uivanus@onko-i.si

Zaradi izjemnih rezultatov programa ZORA in vse večje precepljenosti proti HPV bo Slovenija morda med prvimi v Evropi, ki bo dosegla eliminacijo raka materničnega vratu.

Rak materničnega vratu je med raki posebnost, saj s cepljenjem proti HPV in zgodnjim odkrivanjem ter zdravljenjem predrakavih sprememb v okviru program ZORA lahko preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je zato 17. novembra 2020 lansirala globalno strategijo za eliminacijo raka materničnega vratu, ki jo države po svetu zaznamujemo z **osvetlitvijo lokalnih znamenitosti v turkizni barvi** – v Sloveniji sta ta dan zasijala Blejski grad in Mesarski most v Ljubljani.

Slovenski strokovnjaki in odločevalci smo enotni, da je Slovenija na dobri poti k eliminaciji raka materničnega vratu. Zaradi izjemnih rezultatov programa ZORA in vse večje precepljenosti proti HPV bomo morda med prvimi v Evropi, ki bomo ta cilj dosegli. **Na pot eliminacije stopamo skupaj Onkološki inštitut Ljubljana, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Ministrstvo za zdravje, SZO in Zveza slovenskih društev za boj proti raku.** Vabimo vas, da se nam na tej poti pridružite, ženske z udeležbo na presejalnem programu ZORA in starši z odločitvijo za cepljenje proti HPV.

Urad Svetovne zdravstvene organizacije v Sloveniji

dr. Aiga Rurane

predstavnica SZO
vodja urada SZO v Sloveniji

Prvič v zgodovini človeštva smo se zavezali, da bomo odpravili raka.

Napoved SZO za pospešitev odprave raka materničnega vratu – 17. november 2020.

Za odpravo raka materničnega vratu moramo doseči tri cilje: 90 odstotkov deklet mora biti v celoti cepljenih proti HPV do 15. leta starosti, 70 odstotkov žensk mora biti pregledanih z visoko učinkovitim testom pred 35. letom, ponovno pa pred 45. letom starosti in 90 odstotkov žensk z diagnozo raka materničnega vratu mora biti vključenih v zdravljenje. Za največji učinek je treba te cilje 90-70-90 izvajati sočasno in celovito.

Z izjemnimi rezultati pri dveh ciljih, in sicer 70 odstotkov žensk, pregledanih v presejalnem programu ZORA, in 90 odstotkov žensk z diagnozo raka materničnega vratu, vključenih v zdravljenje, **bi lahko Slovenija postala ena prvih evropskih držav, ki bi dosegla merila vseh treh ciljev.**

To je mogoče doseči zaradi nenehnih prizadevanj in dolgoletnega zavzetega dela številnih zdravstvenih delavcev v Sloveniji, zaradi večstranskega partnerstva in nenehne zavezanosti vlade. Slovenija je lahko ponosna na doseženo in je zgled državam v regiji in po svetu.

Ginekološka stroka

doc. dr. Leon Meglič

dr. med., spec. ginekologije in
porodništva

predsednik Strokovnega sveta za
ginekologijo pri Slovenskem
zdravniškem društvu

Videoizjava doc. dr. Leona Megliča je dostopna na spodnji povezavi.

- [Download Attachment](#)
- [Available until 16 Dec 2020](#)

Stroka s področja HPV

prof. dr. Mario Poljak

dr. med, spec. klinične mikrobiologije

Inštitut za mikrobiologijo in
imunologijo, Medicinska fakulteta,
Univerza v Ljubljani

Mednarodna mreža za odkrivanje raka poroča o začasni prekinitvi programov presejanja raka materničnega vratu v 88 odstotkov držav po svetu ter prekinitvi cepljenja proti HPV v več kot 70 odstotkov držav zaradi pandemije covid-19.

Od januarja 2020 smo priča pandemiji covid-19 brez primere, vključno s predhodno nepredstavljenimi izzivi za oba preventivna programa preprečevanja raka materničnega vratu: presejanja in cepljenja proti HPV. Mednarodna mreža za odkrivanje raka poroča o začasni prekinitvi programov presejanja raka materničnega vratu v 88 odstotkov držav po svetu ter prekinitvi cepljenja proti HPV v več kot 70 odstotkov držav zaradi pandemije covid-19.

Ponosni smo, da je Sloveniji ob vseh ovirah in kljub kratki spomladanski prekinitvi obeh preventivnih programov uspelo obdržati visoko pregledanost žensk v programu ZORA ter prejšnjim letom primerljivo stopnjo precepljenosti deklic proti HPV. Iskreno upamo, da trenutno stanje pandemije ne bo pomembneje vplivalo na izvajanje obeh preventivnih programov preprečevanja raka materničnega vratu, saj bi zamujeno zelo težko nadoknadili. To bi lahko privedlo do povečanja pojavnosti edinega raka pri človeku, ki ga je možno eliminirati.

Evropska zveza proti raku (ECL)

David Ritchie

Evropska zveza proti raku (ECL)

Evropska zveza proti raku (ECL) v celoti podpira in aktivno prispeva k razvoju ambicioznih ciljev globalne strategije za pospešitev eliminacije raka materničnega vratu kot javnozdravstvenega problema.

Čeprav največje breme raka materničnega vratu občutijo manj razvite države, imamo tudi v Evropi še veliko dela, da eliminiramo to izjemno dobro preprečljivo bolezen. Organizirani populacijski presejalni programi za raka materničnega vratu, ki sledijo smernicah za zagotavljanje in nadzor kakovosti v presejalnih programih, še niso dostopni vsem ženskam iz ciljnih skupin v vseh državah članicah Evropske zveze. Tudi precepljenost deklet proti HPV se med državami pomembno razlikuje, giblje se med 5 % in 81 %, v nekaterih državah organizirano cepljenje proti HPV še ni uvedeno. *

Slovenija z učinkovitimi pristopi za obvladovanje bremena raka materničnega vratu izstopa in je lahko vzor evropskim in drugim državam kako organizirati in izvajati organizirano presejanje in povečevati precepljenost proti HPV. V imenu ECL iskreno čestitam za odlično delo našim prijateljem in kolegom v Sloveniji in se veselim tesnega sodelovanja v prihodnjih letih za doseg skupnega cilja – eliminacije raka materničnega vratu.

*Arbyn M, Gultekin M, Morice P, Nieminen P, Cruickshank M, Poortmans P, et al. The European response to the WHO call to eliminate cervical cancer as a public health problem. Int J Cancer. 2020;4.

Župani v podporo eliminaciji raka materničnega vratu

župan Zoran Janković
Mestna občina Ljubljana

V Ljubljani se ponosno pridružujemo akciji Svetovne zdravstvene organizacije Razsvetlimo svet, ki zaznamuje uradni začetek globalne strategije proti popolni odpravi raka na materničnem vratu. Veseli smo, da imamo pri nas izjemne rezultate na tem področju in smo na najboljši poti k popolni odpravi raka na materničnem vratu.

župan Janez Fajfar
Občina Bled

Bled je ponosen, da je lahko del tako pomembne svetovne akcije na področju javnega zdravja.

V času, ko se zdi, da je na tem svetu samo ena bolezen, bomo seveda sodelovali pri akciji in s tem opozorili svet, da so med nami bolezni, ki so lahko bolj usodne od covid-19. Če lahko za različne priložnosti osvetlijo Eifflov stolp, bomo tudi mi za tako priložnost za dve uri osvetlili grajsko skalo in Blejski grad.

Župani v podporo eliminaciji raka materničnega vratu

župan Saša Arsenovič

Mestna občina Maribor

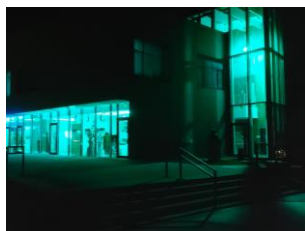
V Mariboru se ponosno pridružujemo globalni akciji za ozaveščanje o raku materničnega vratu, s katero sta v turkizni barvi zažarela Vetrinjski dvor in kulturni center Karantena. Kot članica programa Zdrava mesta si Mestna občina Maribor močno prizadeva za vsakršno globalno gibanje, ki postavlja zdravje visoko na socialno, ekonomsko in politično agendo lokalnih skupnosti.

županja dr. Vlasta Krmelj

Občina Selnica ob Dravi

Pristop občine k globalni strategiji Svetovne zdravstvene organizacije proti popolni odpravi raka materničnega vratu je družbeno odgovorno ravnanje, ki se tiče vseh nas. Z osvetlitvijo Hrama kulture Arnolda Tovornika smo naše občanke in občane opozorili na pomen preventive v zvezi s tem perečim zdravstvenim vprašanjem. Tudi v prihodnje bomo z veseljem podpirali akcije, ki pripomorejo k boljši obveščenosti ljudi. Občina Selnica ob Dravi ima v svoji razvojni strategiji načrtano pot k družbi zdravja.

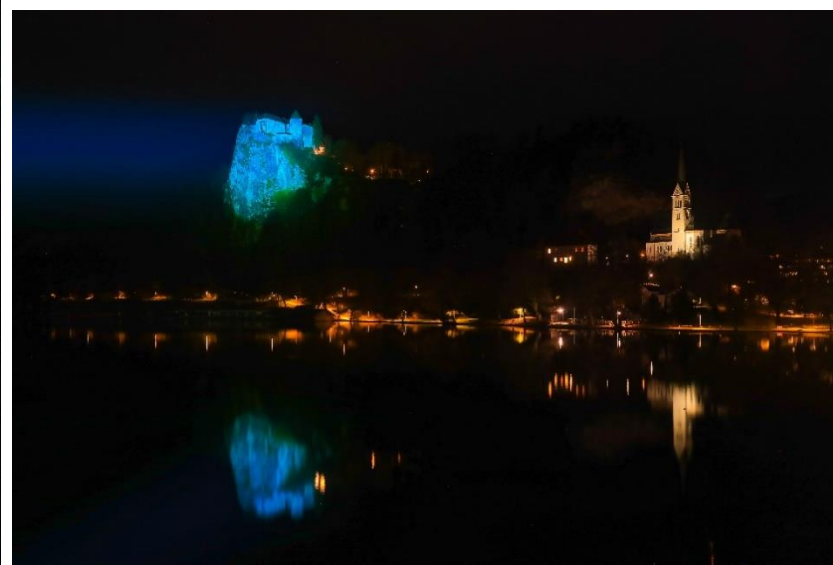
Blejski grad, Slovenija, 17. november 2020

Razsvetlimo svet – zgodovinska napoved WHO za eliminacijo raka materničnega vratu

Blejski grad, Slovenija, 17. november 2020

Blejski grad, Slovenija, 17. november 2020

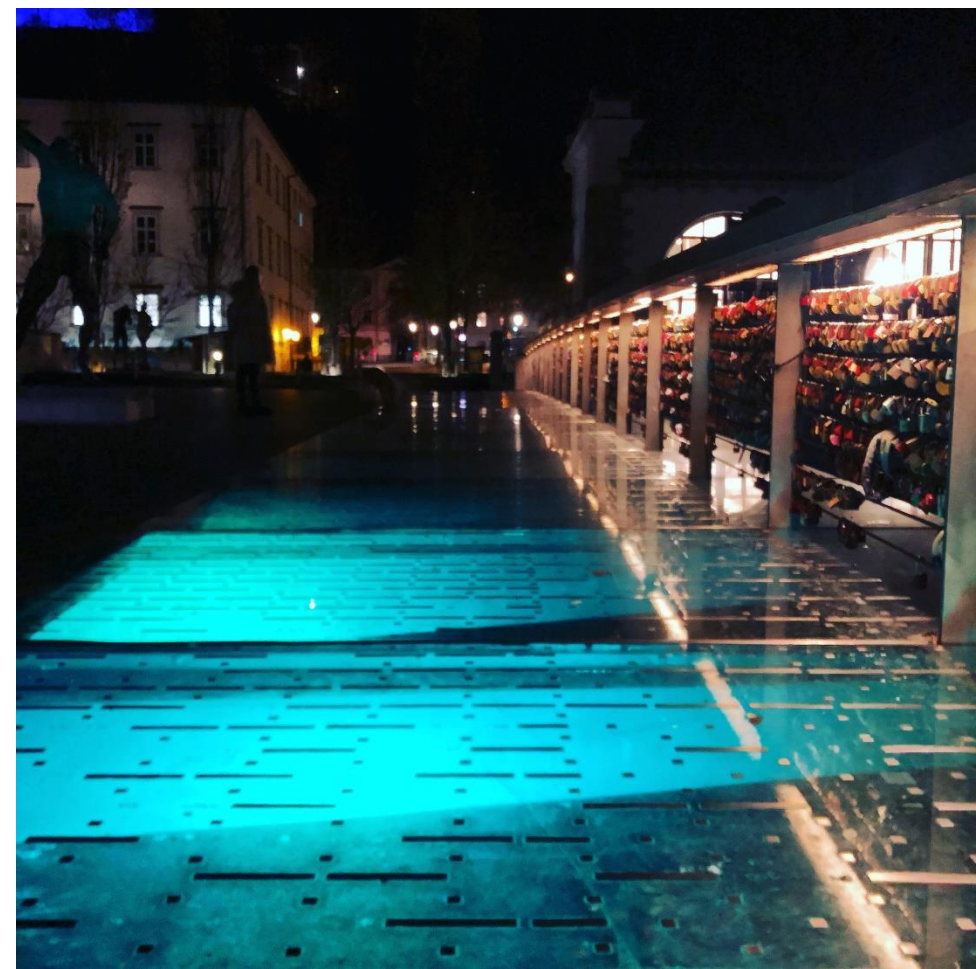
Mesarski most, Ljubljana, Slovenija, 17. november 2020

Razsvetlimo svet – zgodovinska napoved
WHO za eliminacijo raka materničnega vratu

Mesarski most, Ljubljana, Slovenija,
17. november 2020

Razsvetlimo svet –
zgodovinska napoved
WHO za eliminacijo raka
materničnega vratu

Vetrinjski dvor, Maribor,
Slovenija
17. november 2020

Narodni dom Maribor - Karantena, Slovenija,
17. november 2020

Razsvetlimo svet – zgodovinska
napoved WHO za eliminacijo raka
materničnega vratu

Hram kulture Arnolda Tovornika,
Selnica ob Dravi, Slovenija
17. november 2020

Zgodovinska napoved Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) za eliminacijo raka materničnega vratu

17. november 2020

Razsvetlimo svet – zgodovinska napoved WHO za eliminacijo raka materničnega vratu

Infografika

Fotoporočilo ob zgodovinski napovedi WHO za eliminacijo raka materničnega vratu

Državni program ZORA, Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, Slovenija

Zveza slovenskih društev za boj proti raku, Trubarjeva 76A, 1000 Ljubljana, Slovenija

Elektronsko gradivo, 17. 11. 2020. Dostopno [tu](#).

Kontakt: zora@onko-i.si

